

# ИГОР РОСОХОВАТСКИ УРАГАН

Превод от руски: Маргарита Златарова, 1980

[chitanka.info](http://chitanka.info)

## ВМЕСТО ПРЕДГОВОР

В Големия космически архив за тази планета имаше само няколко откъса от съобщението, което бяха приели на изкуствения спътник на Юпитер: „... трябва да се пазите... аборигени... пещери... особена опасност... урагани...“

Корабът, от който беше прието това съобщение, не се завърна на Земята.

Като изследваха текста, паузите, дължината на вълната и условията, при които е било прието съобщението, учените го възстановиха приблизително така: „Трябва да се пазите от местните жители. Аборигените живеят в пещери. Особена опасност представляват ураганите.“

На планетата беше изпратен втори кораб. Неговият екипаж подробно се запозна с предупреждението и различните тълкувания на текста. За командир на кораба бе избран ветеранът от звездния флот Пьотр Колесов, известен още с прякора Коперник.

## ПЕЩЕРАТА

Ураганът приближаваше. Черни облаци от прах се виеха във виолетовото небе. Когато мълниите ги осветяваха отвътре, те напомняха на земни доменни пещи, пълни с разтопен метал. Но ето че облациите започнаха да се разкъсват, да се гърчат като гигантски гъсеници.

Пьотр разбра, че няма да успее да стигне до кораба. Трябваше да търси убежище тук в каменистата пустиня, където растяха само жалки храсталаци. Космонавтите ги наричаха антилюляци заради дребните им петолистни цветчета и неприятна миризма, която издаваха.

Пьотр си помисли, че не трябваше сам да се отдалечава толкова, но закъснелите съжаления нямаше да му помогнат. Той се затича, като се оглеждаше с надеждата да намери пещерата в разломките между скалите или в грамадата от големи камъни.

Защо се спря при тази скала? Тя по нищо не се отличаваше от другите и въпреки това не му се искаше да се отдели от нея. Огледа се внимателно и видя отвор. Значи окото още преди това го беше забелязало. Без да се бави, космонавтът се запъти натам, като за всеки случай приготви лъчевия си пистолет. Тази мярка за безопасност не беше излишна, защото от тъмната дупка се показва свирепата и озъбена муцуна на урав. Земяните вече бяха срещали тук тези малки зверчета, които приличаха на ангорски котки. Щом съглеждаха хората, уравите тутакси изчезваха с разперени опашки.

Но пещерният звяр се отличаваше от събратята си. Беше три пъти по-едър, със синьозеленикава козина. Звярът изръмжа и се вдигна на задните си лапи. Пьотр усети смрадливото му дихание и реши, че това е друг вид урав, пещерен.

Звярът не позволи да бъде разгледан. Спусна се към човека, като ръмжеше свирепо. Пьотр успя да отстъпи и като гледаше животното в очите, каза миролюбиво:

— Бягай, глупчо, няма да се караме, я!

Уравът тракна със зъби, изфуча и се хвърли към него. Пьотр не натисна спусъка, а размаха лъчевия пистолет като цепеница. Улучи урава по носа. Оня изквича и падна върху камъните. Но и сега не избяга, а се надигна и отново се нахвърли на космонавта. Пьотр едва успя да отскочи. Зъбите на звяра тракнаха съвсем близо до врата му.

Ураганът настъпваше. Единственото скривалище беше пещерата. С един ритник Пьотр отхвърли урава от пътя си. Ударът беше силен, защото животното зави и запълзя, като влачеше задните си крака, но не встрани, а към човека. Очите му бяха станали кръгли и злобно горяха.

„Сигурно е бесен“ — помисли си Пьотр. Пръстът му автоматично натисна спусъка на лъчевия пистолет. Лек дим се разтвори във въздуха на мястото, където беше звярът. Космонавтът запали фенера, окачен на врата му, и влезе в пещерата. Лъчът мина по гола каменна стена. Нито звук. „Урав-единак. Такъв вид още не сме срещали“ — учуди се космонавтът. Силен порив на вятъра го тласна в гърба. Пьотр надяна очилата, свързани чрез жица с фенера, придвижи ръчката до най-долното деление и по този начин включи апарата за инфразвук. Разгледа покритите с плесен, мъх и виеци са растения стени. В дъното на пещерата откри издатина, която приличаше на миндер. Седна на него и едва тогава почувствува умора. Болеше го десният крак. Беше го ударил при падането.

„Колко ли километра съм извървял?“

Погледна часовника си. Беше тичал около петдесет минути. Преди години това за него бе дреболия, но тогава едва беше навършил седемдесет.

Воят на урагана стана по-тънък и пронизителен. Пьотр за миг си представи какво би станало с него, ако не беше намерил убежище. Стана му студено. Опря се на стената и му се стори, че камъкът стана по-мек. Може би защото възприемаше пещерата като контраст на онова, което ставаше вън, тя му се стори твърде уютна, някак си доброжелателна към него като стая в бащин дом. И наистина сякаш беше в детската стая и чуваше шепота на майка си: „Почивай си, чедо, тук ще ти бъде добре.“ Думите бяха толкова ясни, сякаш някой ги беше произнесъл наистина. „Глупости — помисли си той, — шеги с паметта.“

Извади от пакета „неприкосновен запас“ туба с хранителна паста и се подкрепи. Отпи от манерката малко вода. Сложи лъчевия пистолет

под лявата си ръка (беше левак) и се прислони към стената. Ако успее да отдъхне поне половин час, щеше да бъде готов за всякакви изненади. Изключи апарата за инфразвук, за да пести батериите. Очите му бяха привикнали с тъмнината. Дори през тясната цепка между клепачите виждаше светлото петно, където беше входът на пещерата.

Минутите течаха бавно. Пьотр си помисли, че другарите му от кораба вече се безпокоят за него. Предавателят се беше повредил при падането, беше се счупил стабилизаторът, а запасен нямаше. Ако Бен беше на негово място, щеше да измисли нещо... Представи си слабото лице на добряка Бен и изражението му, когато оня узнае, че командирът му не е могъл да си поправи радиостанцията. Бен, по прякор Антената, беше мърморко и можеше до безкрайност да дава наставления как би трябвало да се постъпва при подобни случаи. И никога не забравяше да спомене как би постъпил той самият. Бен би започнал така: „Когато на едно момче му казват да ходи на кръжок по радиодело, а то вместо това рита топка, такова момче трябва да се напердаши. Кажи ми честно, Коперник, какво правеше, когато твоите връстници ходеха на кръжок?“

Пьотр се усмихна. Толкова много кръжоци е посещавал, но на радиодело е бил само пет или шест пъти. Изобщо не обичаше техниката и се занимаваше с нея само по задължение. Обичаше да си мисли. Сгушваше се в креслото и си играеше на „вселени“. Рисуваше във въображението си различни звездни системи, след това си избираше най-добрия вариант. Обичаше и да пътешествува, да разглежда нови страни, нови планети, нови зверчета и най-главното да си мисли за видяното, да подбира детайли за своите „вселени“. Но обичаше да бъде и командир, да се преструва, че знае как да действа, когато другите не знаят. Но нали все някой трябва да бъде командир и от него да зависи животът на другите.

Пьотр си спомни кацането на Арс. Корабът загуби управление и отиваше към скалите. Всички космонавти трескаво търсеха изход, действаха, а той мислеше. Наложил си да мисли, защото така за най-кратко време можеха да се прехвърлят повече варианти. И той намери единствения вариант, категорично забранен в инструкциите — кацане в блатото. Точно това ги спаси. Но днес Пьотр не се харесваше. Малко мислеше. Разбира се, ураганът не му остави време, урагът също, затова

избра най-примитивния вариант — убийството. Той мислеше дори в момента на включването на АС...

Пьотр се навъси. Той не обичаше да си спомня онзи ден, за ужаса, който и досега не беше забравил, и болката, която не усети дори в мига, когато зъбчатите колелета на предавката раздробиха пръстите му. Не искаше да си спомня, но някаква сила го заставяше да прави това. Непоправимият твърдоглавец Коперник се съпротивяваше, опитваше се да излъже паметта си, да извлича съвсем други спомени от нея. Но пред очите му се въртеше само онзи ден, когато остана без пръсти на дясната ръка. Грешката беше на механика. Беше включил машината за пускане четири секунди по-рано. Трябваше на всяка цена да я спре. От това зависеше животът на шестима души. Пьотр не се погаждаше с техниката, но успя да определи момента и дръжката, под която да мушне ръката си. Колелетата едно по едно смляха пръстите му и спряха. Това трая две секунди. Шест живота бяха спасени с цената на пет пръста. Цената не беше кой знае колко високо. За шест живота...

Пьотр почувствува как главата му ще се пръсне от усилията, които правеше да не си спомня, но разбра, че съпротивлението е безполезно. Невидимият телеграфен ключ чукаше в мозъка му две букви — АС, АС, АС — анализатор на средата...

Можеше да не включва апарата непосредствено към мозъка си, не беше крайно необходимо. Още повече, че това беше много строго забранено в правилата за безопасност. Ако се беше подчинил, щеше да знае много по-малко неща за атмосферата на Арс. Нямаше да знае най-главното: Арс диша, като вдишва един газ, а издишва друг. Вдишването на планетата продължава шест земни часа, а издишването — осем. За това време става прераждането на микроорганизмите в атмосферата.

Свързвайки апарата със себе си, Пьотр се подлагаше на смъртен риск. Съзнанието му можеше да не се възвърне след изключването на АС. А защо рискува? За да направи едно от най-великите открития в космологията? Много пъти си задаваше този въпрос и не можеше да намери еднозначен отговор. Не беше за слава, просто искаше да знае за Арс повече, отколкото можеха да му покажат уредите. Да знае това, което никой друг не знае. В тоя си стремеж той отиде против природата, която никога не поставяше пред човека такава абстрактна цел. Необходими бяха много поколения учени, за да се появи онова

своеобразно дружество от хора, които желаят да вкусят от храната на боговете. Може би защото от малък си беше твърдоглав и искаше да знае това, което другите не знаеха.

„Не се разхождай по улиците, когато има буря. Мълнията може да те убие“. Бушуваше буря, а той, малкото момченце, седеше в скута на баба си. Но защо тя говореше за мълниите? Какво бе станало преди това?

„Още един Коперник се намери...“

Кога за пръв път чу тези думи?

Беше ги казал отговорникът на кръжока за млади ракетчици Васка Сидоряк. Пьотр започна да му доказва, че системата за управление на ракетата трябва да бъде построена на друг принцип. Спорът им свърши със сбиване, а прякорът „Коперник“ завинаги му бе лепнат. В този прякор се вместиха всички синини и цицини, получени в битките с цели тумби момчета, а и по-късно, когато вървеше право натам, където можеше да заобиколи. Но тогава щеше да загуби нещо по обиколната извита пътека...

„Ама че си глупав, синко. Как можеш да се биеш сам срещу четирима“ — упрекваше го майка му, докато налагаше с компреси наранените места. А когато порасна и завърши училището и института, тя вече беше свикнала с мисълта, че не ще успее до го промени. Тогава започна да го съветва: „Защо трябва да се втурваш така, неразумна главо. Все едно с думи няма да им докажеш. Щади нервите си, здравето си...“

„... Безумието на храбрите? — попита веднъж Красивото момиче, в което беше влюбен чак до девети клас. — Безумие и мъдрост? Парадокс! Безумието на храбрите мъже може да изглежда великолепно, оригинално, може да се нарече и подвиг. Но каква мъдрост може да се заключава в безумието? Това са различни понятия, противоположни по значение. Безумието на храбрите — ето мъдростта на живота!“ И тя разсмя със сипкав смях, в който звъняха сребърни камертони. Тогава Пьотр я разлюби.

Почувствува студено хлъзгаво докосване до крака си. Инстинктивно се отдръпна и скочи. Две зелени змии се бяха покатерили до неговото ложе. Първият подтик беше да ги унищожи. Но той никога не следваше първите си подбуди. А след секунда беше готов да се надсмее над себе си. Зелените змии се оказаха два дълги

израстъка от растението, което се виеше по стените на пещерата. Пьотр забеляза и една съществена подробност — всяка змия имаше на крайчето си по няколко мощни чашки-смукала...

Космонавтът отблъсна растенията от миндера си и отново легна. Чу няма, но съвършено ясна заповед: „Спомняй си!“

„Кой си ти?“ — мислено попита Пьотр и чу отговора:

„Защо ти е да знаеш? Тук е хубаво, приятно, безопасно...“

„Ако не кажеш кой си, няма да си спомням“ — възрази раздражен.

„Глупчо, ти отново упорствуваш.“

Думите бяха ласкави, в тях усещаше познатите майчини интонации. Всеки друг не би упорствувал. Всеки друг, но не и Коперник. Той вложи цялата сила на волята си в нервно усилие, в заповедта до паметта си: „Не си спомняй!“ Стори му се, че усеща нервните си влакна, че те се напрегнаха като мускули. Така минаха няколко секунди и отново чу същия глас: „Не зная как да отговоря на въпроса ти. Никой досега не ме е питал за това. Може ли с черно и бяло да се изрази цветно?“

„То са знае! — отвърна Пьотр. — Не протакай!“

„Ако се опростят нещата, може да се каже, че аз се състоя от милиони живи същества, както ти се състоиш от клетки. Те се допълват едно друго и имат нужда от колективна защита. Достатъчно ли ти е това, което узна? А сега си спомняй... Е, хайде де, спомняй си!“

Усети някакво движение в тъмнината, сякаш не беше сам. Но това не го изплаши, дори го успокои. Спомни си за дома си на Земята. Уютен дом на колела с мощен двигател, който можеше бързо да го отведе от гората до морския бряг. Жалко, че не можеше да вземе със себе си Дома, който сякаш се беше сраснал със стопанина си и беше станал негова броня. В трудни минути можеше да се скрие в него.

Собственото му въображение построи този Дом. Той го спаси от най-тъжното, от което се опасява човекът — от самотата. Той беше негов сърдечен приятел и заклет враг. Трябваше да придобие най-рядкото и най-трудното умение — навреме да го извика и навреме да го отстрани. Ако човек се научи да прави това, неговият Дом си остава негов Дом.

„Помниш ли го?“



Стори му се, че гласът наистина прозвуча. Но на кого са нужни неговите спомени за Дома? Какво тук може да бъде свързано с него? И какво трябва да си спомня? Та нали Домът не са само стаите, стереокартината с късче море, фуниите на климатичната инсталация в нишите. Протегна ръка. Стори му се, че се намира в къщи и може да докосне стената, на която виси картината. Той действително докосна стената — гладка, топла, здрава. Почувствува се уверен, беше му уютно, изтегна се на миндера и продължи да дреме.

Спомни си слабия и зъл човек в сива униформа на космичните метеорологични служби. Това беше заместник-началникът на управлението. Преди да прекрачи прага на неговия кабинет, Пьотр се беше постарал да събере повече информация за този човек. Узна, че заместникът не е много умен, но е много упорит и не обича самохвалковците. Затова започна молбата си с хвалби. Подробно изброи заслугите си и не пропусна да подчертае, че никак не уважава разните там чиновници в управлението. Като видя как почервения лицето на заместника, той с удоволствие си помисли, че информацията се оказва вярна.

Пьотр замисли този „ход на коня“ в кабинета на Рон, когато дойде да моли за назначение на кораба за Арс. Рон веднага се почувствува неловко, започна да говори за натоварванията при кацането, за магнитните бури. Говореше много бързо, без да си поеме дъх, като не позволяваше на събеседника си да вмъкне нито една дума. Тогава Пьотр свали от бюрото му няколко карти и докато Рон ги вдигаше, каза:

— Не увъртай, Рон. Режи направо — стар съм, ставам за бунището.

— Е, не се преструвай! Я го виж ти, натрапва си цената и си изпросва комплименти — продължи да лъже Рон.

Той дълго увърташе и избягваше прекия отговор, докато Пьотр не спомена, че го „заплашва“ назначение в „тих, глух завод“ на метеоспътника. Рон веднага се хвана за това:

— Поздравявам те, старче. Отговорно място е. Кого ще назначат, ако не теб, човек с такъв опит...

И после на всички доводи на Пьотр отговаряше:

— Донеси ми документ, че ти отказват да те назначат на метеоспътника. Иначе нямам право.

А той добре знаеше, че няма да му откажат.

Тогава Пьотр замисли „ход на коня“. Той дойде при заместника и рече:

— Аз съм заслужил командир на кораб, ветеран, а не някакъв си чайник от управлението. Вземал съм участие в най-опасните експедиции, аз, аз... На мен никой не ми е отказвал... — и зорко следеше как лицето на заместника почервенява, очаквайки да стигне до „кондициото“. А после рече: — Сега са ми омръзнали полетите. Разбрах, че има място на метеоспътника. Вие няма да посмеете да ми откажете, нали?

И сега го напушваше смях, като си спомняше как заместникът изрече дългоочакваното „Мястото е заето!“ „Няма да посмеете — извика тогава Пьотр фразата, прочетена в стара книга — Ще се оплача!“ „Оплаквай се“ — беше отговорът на заместника и Пьотр реши, че е готов. „В такъв случай напишете отказ на моето заявление“ — заплашително произнесе той, като му поднесе предварително приготвения документ.

Космонавтът се смееше, и му се струваше, че някой приглася или пък обратното — надсмива се над неговия смях. Вгледа се в полуздрача на пещерата и видя нещо като бюро, точно такова, каквото бе оставил в Дома си. Стана бавно и се запъти към него. Но още преди да успее да го разгледа, знаеше че този предмет не го заплашва, че това е издатина, която се е образувала тук, за да стане неговото бюро. Пьотр седна до „бюрото“ на другата издатина с облегалка — на „креслото“. Извади от пакета НЗ, изсмука остатъците от хранителната паста и допи водата от манерката.

Внезапно в мозъка му зазвуча камбанен звън. Тревога! Хвана лъчевия пистолет и се втурна към изхода. Опасността идваше оттам.

„Не излизай! Убий го оттук“ — заповяда гласът.

Към пещерата се приближаваше урав. Но сега не беше сам. Зад водача следваше цяло стадо. „Доста са. На пещерата не й трябва — ЗНАЕШЕ Пьотр. — А пък на тях им трябва Дом.“

Пусна в действие оръжието. Уравите са бързи, но лъчът беше още по-бърз. Той изпепеляваше зверовете и всичко, до което се докоснеше: камъни, храсти. Жалост и съмнение нямаше, та нали убиваше не заради себе си, а заради Дома. А какво ли не прави човек заради него!

Пьотр беше щастлив. Беше защитил себе си и своя Дом. Домът беше свързан непосредствено чрез хиляди живи нишки със сърцето и мозъка му. Какво е той без своя Дом? Самотно слабо стъбълце, което няма къде да прислони глава и да се скрие от бури и зверове.

Ураганът отдавна беше преминал, но Пьотр знаеше, че не трябва да излиза. Опасността бе там, а спасението — тук. Той беше разбрал това още когато намери Дома, в който можеше да живее, да го чувства част от себе си, да усеща неговите стени, така както усеща кожата си.

Пьотр пак се настани на миндера, протегна крака, но не забеляза, че той бе приел форма най-удобна за тялото му. Спомни си небето на Земята в оня ден, когато корабът стартира. Чувствуваше, че на някого тук са му нужни неговите спомени с много подробности, за да се запълни нечия съществена празнина. Той не се противеше и отново виждаше облаците, които плуваха в синевата, птиците, които се премятаха, слюдените отблясъци на слънцето по скалите. Виждаше съвършено ясно всяка подробност, но не можеше да определи кой се намираше там и му предаваше своите видения.

Как можеше този човек, когото наричаха Коперник, да води кораба към застрашителните мрачни простори? Защо? На съществата от Слънчевата система им бяха необходими нови места за размножаване? Не, не е това. По-точно не е само това. Планети за тази цел можеха да се намерят и по-близо, без да се изминават излишните парсеци от смъртна опасност: магнитни и гравитационни капани, ями от изкривено пространство, метеоритни бури, твърди лъчения, които проникваха през обшивката. Но имаше и по-големи опасности — тези, които носеха в себе си и в своя огнедишащ дом. Те се криеха в самите конструкции на механизмите, в конструкцията на техните тела, в незащитеността, в работата и взаимодействията на организмите, в отношенията със средата.

Защо вършеха всичко това? Защо бяха оставили Домовете си? Заради какво? Заради познанието ли? Но познанието е необходимо само за живота. Всяко същество трябва да знае как да се придвижва, как да си намира храна, да се крие от опасности. За това природата е дала на човека мозък — изчислителна машина. Излишните знания никому не са необходими. Природата е отредила на чедата си напълно определена роля: яжте и се размножавайте. Изяждайте се един друг и

нека силният побеждава слабия. А какво ще стане по-нататък, докъде ще доведе този подбор, на теб, човече, не ти е необходимо да знаеш.

Но къде се вреш като смахнат? Нали вече имаш горчив опит. Познание заради познанието? По този път ще намериш само мъка и неудовлетворения, тъга и самота. Имаше вече златен век и той се наричаше пещерен. Не трябваше в зората на цивилизацията да излизаш от пещерата. Ярката светлина те ослепи и ти създаде миражи. Върни се обратно в пещерата, наречи я уютно гнезденце или както искаш, но се върни! В това е спасението и щастието ти. Създай там всичко, за да изпълниш най-добре това, което ти е отредила природата — комфорт, повече храна. И в никакъв случай не излизай на светлина, защото тя за човека е по-опасна и от отровата. Тя ще отрови ума ти, като всели в него несбъднати надежди. Ще се втурнеш към илюзията и няма да забележиш пропастта по пътя си.

А колко хубаво си живееше в пещерата...

Пьотр затвори очи. В синия здрач изникна дълга маса, отрупана с бутилки и чинии за ядене. Там имаше обвити в хрускаща кожичка задушени пилета и димящи шишчета, които пробуждат през стомаха мъжеството на душата, особено ако ги подправиш с чаша възкисело вино, в което е ферментирала слънчевата кръв. Там червенееха домати, примамваха сините сливи и прасковите, покрити с нежен мъх, символ на зрелостта. Там имаше и бонбони, въплътили човешката мечта за сладостта на живота — ромови, шоколадови, с лешници...

Безшумно работеше климатичната инсталация, напълвайки стаята ту с аромат на степ, ту с озониран въздух като след буря. Подвижните кресла, които приемаха формата на телата, чакаха своите гости.

Почакай! Но тук има всичко! Беше му така хубаво, както никога досега. Не дръпна крака си, когато го докоснаха студените хлъзгави пипала на лианите. Той знаеше, че така трябва. Отсега нататък нямаше да търси нито храна, нито вода — Домът щеше да го храни и пои чрез тези зелени артерии.

Щом пипалата залепнаха за краката му, Пьотр почувствува в устата си вкуса на изискани блюда, точно такива, каквито преди това си беше спомнил, а също така и вкуса на нови ястия, още по-изискани и приятни. Помисли си, че всъщност никога не е познавал истинския

вкус на храната и водата, така че не можеше да си представи върха на насладата. Истинския вкус усети точно тук, в своя идеален Дом.

Усети на раменете си допира на нежни длани. Докосването беше познато. Устните нашепваха името ѝ. Сега нейното докосване нямаше да го излъже, нямаше да спори за глупости.

„Нима успя да измамиш инстинктите, самата ми природа? Докъде се простира твоята власт?“ — запита Пьотр Дома и чу отговора. Не знаеше кой му отговаря — дали самият той или Домът. Отговорът идваше направо в мозъка му и той реши, че си отговаря сам: „Е, не е чак толкова трудно. Малко повече или малко по-малко от някакво вещество: фермент, хормон, витамин и твоята изчислителна машина, която се намира в черепната ти кутия, започва да търси как да запълни недостатъка или да се избави от излишъка. И тъй като си сапиенс, се стараеш да не признаваш дори пред себе си какво именно командува твоята мисъл. Ти наричаш своите търсения и суетни с красиви думи като печал и нежност, а микродозите от веществата, които те подтикват към търсенията, наричаш «най-съкровеното». И ти се струва, че си надхитрил някого, а си измамил сам себе си.

Но все пак ти невероятно си се усложнил, човече. Над древната програма, която е била записана в тебе, си създал толкова много програми — психологични, чисто човешки, че те понякога могат да заглушат първата, най-древната, най-жестоката. Тогава илюзиите се превръщат в реалност, и тя е по-важна за тебе от самия живот. И после започваш мъчителни търсения, които природата не ти е отредила — търсенето на знания...“

Пьотр почувствува, че в него се борят две сили — метежният дух на Коперник, пробуден от спомените, и нещо спокойно и застояло, като блатото, приспивно и всепоглъщащо. То именно го заставяше да си спомня, а същевременно искаше да го предпази от спомените, искаше да сложи някаква граница, преграда, но не знаеше точно на кое място да ги постави. Мускулите му се напрягаха и свиваха като пружини. Искеше му се да разкъса нещо, но не знаеше какво. Трябваше някъде да отиде, но къде?

„Успокой се, глупчо — зашепна майчиният глас. — Ти доста неща знаеш, защо ти трябва други. Намери си идеалния Дом, цени го. Той струва повече от теб и те е прибрал да му служиш за мозък вместо твоя предшественик в този Дом.“

„Предшественикът? Уравът, който унищожих?“

„Може би е така, а може и да не е — чу се глас. — Във всеки случай ти си по-интересен от него. Твоите спомени са оригинални. А това за мен е най-главното. Чувствата изчезват в момента, в който престанат да бъдат необходими, а спомените остават завинаги в живото същество. И те са всичко, което то спечелва. И никак не е важно дали неговият живот е бил дълъг или кратък. Ако спомените заслужават, аз ще ги взема в своята спестовна касичка и ще ги пазя вечно.“

„Къде е тази касичка?“ — попита Пьотр.

„Около тебе, също както черепната кутия се намира около мозъка ти. Но престани с въпросите си, мозъко! Защо ти, частице, искаш да ти отговаря цялото?“

„Аз съм мислеща частица.“

„Ти си дръзка и упорита частица, Коперник. Затова си страдал повече от другите. Новите неща си проправят с мъка пътя. Всичко оригинално минава през проверката за трайност и трябва да се защитава в борбата. Не се отличавай от другите, и те няма да те тровят. В мен намери своя покой, защото тук си частица от частиците, равнозначна с другите, такава като стените и покрива, които те защитават, като мъха и плесента, които ти приготвят храна...“

„Ето и отговора на загадката на планетата — си помисли Пьотр. — Не аборигените в пещери, а аборигени-пещери. Като коралов риф — симбиоза на различни същества. И аз съм включен в това сдружение, като клетка в организъм. Нещо повече, станах мозъкът на този организъм, мозъкът на пещерата. А защо не? Не се ли стреми човечеството да стане мозък на гигантската пещера, наречена Вселена? От какво съм недоволен?“

Чувствуваше, че тези мисли не са само негови. Нещо се вмъкваше в мозъка му, опитваше се да направлява неговата дейност. Може би това нещо му желаше щастието, но чуждо щастие.

„Пак упорствуваш, Коперник — чу отново ласкавия глас. — Но тук твоята позиция е невъзможна, повярвай ми, абсолютно невъзможна. Единият организъм, частица от който ти вече си, ще те отхвърли. Ще те остави в неустойчивото, в лапите на смъртта. Помниш ли урагана? Той помиташе всичко по пътя си. Може би искаш да

изпиташ силата му? Аха, изплаши се! Тогава престани да се бунтуваш, смири се!“

Нещо огромно и тъмно, меко и приспиващо се надвеси над него и започна да го убеждава: „Имаш всичко, което е нужно на човека. Нахраних те, напоих те и изпълних желанията ти. Можеш да ти върна това, което не се връща. Аз съм ти, и нещо повече от ти — твоят Дом, уютен сигурен, несъкрушим...“

Миришеше на влага и трева. Забрави за търсенията и стана обикновен като тревата и мъха, като безразличната към всичко плесен. Овладея го състоянието на пълна удовлетвореност. Само едно мъничко като карфица споменче от време на време го убождаше: някога седеше на коленете на баба си, а тя му казваше: „Мълнията може да те убие...“ А какво беше преди това? Преди това?

Отпусна се на миндера. По устните му играеше блажена усмивка. Домът му беше дарил радост, щастие, покой. Домът му служеше и той служеше на своя дом. Той и Домът бяха едно цяло, той и домът и всичко, което се намираше в него: дрождите, които живееха в мъха, плесента, бактериите, които населяваха растенията. Дори кристалите на камъните. Той е в тях и те са в него. Пълна хармония...

Някъде бушуваха бури, тичаха насам-натам живи същества, търсеха нещо... Суета на суетите... А тук — блаженство и благодат.

СЛАБО ПРИЯТНО ПУЛСИРАНЕ... ТОПЛИНА... ПОКОЙ...

И изведнъж като токов удар: ТРЕВОГА! ТРЕВОГА!

Непосредствено в мозъка: ТРЕВОГА! ОПАСНОСТ! Скочи. Ръката му напипа оръжието.

„Гледай, там има враг. Приближава се. Страшен е, не прилича на урава. Прилича на... Стоп! Няма защо да си спомняш на кого прилича. Главното е, че знаеш как да го сразиш, да го направиш неподвижен и безопасен. Стреляй оттук, от прикритието, от своя Дом. Не излизай!“

Пьотр не беше съгласен с Гласа, дори отрицателно поклати глава. Не, трябва да излезе. Само така може да разпознае врага.

„Защо ти трябва? Достатъчно е да знаеш, че е враг. Убий го!“

Почувствува, че не може да се съпротивява на заповедта, на вълната от ненавист, която бушуваше в него и беше омотала като паяжина волята му. И тогава се хвана за тъничката нишка, блеснала в тая паяжина. Добре, ще се подчини, ще убие врага, но не с лъчевия пистолет. Ще внесе най-значителния дял в Спестовната касичка, ще

покаже как са убивали в древни времена. Не можеше да си го спомни, защото никога не беше убивал с голи ръце и зъби. Но в неговия организъм, в наследствената памет на звяра, какъвто е бил неговият прародител, навярно се пази запис. Щом почне да действа и тя щеше да заговори, да се разшифрова в действието. Тогава няма да използва лъчевия пистолет, а ще пусне в ход ръцете и зъбите си. И когато изхрущят костите на врага, когато види димяща кръв, тогава Спестовната касичка ще усети истинската радост от победата.

Почувствува, че уловката му успя. Гласът, който му забраняваше да излиза, стана по-глух.

Пьотр се измъкна от пещерата и заплашително заръмжа, като очакваше да чуе в отговор ръмженето на врага и да определи според него силата на противника.

Но врагът не заръмжа, а отстъпи, като се приготви за бой.

Пьотр скочи към него, врагът направи маневра и му отрязва пътя към пещерата. Неговите движения му бяха познати. Пьотр знаеше: сега ще се случи страшното. И за да не се случи, той вдигна лъчевия пистолет.



## ТЪРСЕНИЯ

Радиошурманът Бен, наричаха го още Бен Радиото, Бен Антената, Добрият Бен, погледна часовника си и прати сигнал на кораба: „При мен всичко е наред, продължавам търсенето.“ Бяха минали вече шестнадесет часа и той не намери дори следи от командира. Но шурманът знаеше, че Пьотр е тръгнал към езерото, което бяха забелязали при кацането. Космонавтите успяха да го разгледат: бреговете му бяха покрити с тъмни петна от растителност. Точно нея смяташе да изследва Пьотр.

Нямаше особени възражения относно неговия поход. Космонавтите дотогава бяха събрали съвсем малко сведения за планетата, а до езерото беше близо. Нищо не предвещаваше опасност. Ако не беше предупреждението в космическата архива! Но то би могло да възникне в резултат на някоя от следните три грешки: изкривяване при изпращане на съобщението, неточност в приемането, неправилна разшифровка. Във всеки случай уредите на кораба и тези на сондите-разузнавачи бяха доста чувствителни, но не откриха нищо, което да потвърди предупреждението в архивата. Изводът беше един: на планетата няма същества, които да заплашват земляните. От по-големите животни тук се срещаха само урави.

Бен беше стигнал до мястото, откъдето бяха получили последния сигнал на Пьотр. Изследва малкото плато и накрая се натъкна на следи от командира — парче пластмасова обвивка на шоколад с орехи, любимото лакомство на Пьотр. Бен се усмихна. Командирът не обичаше другите да знаят за слабостта му към сладки неща. Той страшно навъсваше вежди, когато за рождения му ден другарите му носеха кутия с бонбони и торта. И много се разлюти, когато една известна сладкарска фирма пушна шоколад с орехи, на обвивката бе изобразен космонавт, който много приличаше на Пьотр.

Бен внимателно огледа разлома между камъните, където намери обвивката. Откри антилюляков храст с изпочупени клони. А, ето и обърнат камък, обрасъл с плъзгав мъх. Изглежда, че командирът се е

подхлъзнал и паднал. Паднал е на дясната си страна, иначе камъкът щеше да бъде обърнат на другата страна. А на дясната страна е радиостанцията.

На Бен му беше ясно, че тези заключения можеха да бъдат лъжливи, ако само едно наблюдение е изтълкувано неправилно. Той просто разработваше оптимистичния вариант на причината, поради която Пьотр не беше пратил съобщение на кораба: беше повредил радиостанцията. Ако повредата беше сериозна, то Коперник едва ли би могъл да я отстрани.

Бен неведнъж се беше учудвал на неприязънта на Пьотр към техниката. Коперник знаеше само нещата, които като командир на кораб нямаше как да не знае: системата за управление, осигуряването на безопасност. Но всичко това знаеше и Бен, макар да не беше задължен да се запознава с тези неща. А ето че в радиотехниката Пьотр, както се казва, „вървеше слепешката“, като разчиташе на помощниците си и на учебниците. И навсякъде, където ръцете на командира не можеха да оправят уредите, на помощ идваха дългите и силни пръсти на добрия Бен, на Бен Радиото. Те като най-чувствителния уред напипваха най-малката неточност и сякаш сами си намираха най-доброто положение сред бъркотията от жици и теснината между детайлите.

Бен често се учудваше от безпомощността и непохватността на Коперниковите ръце и си мислеше: „Всеки знае как се завинтва гайка, но не всеки може да я завинти. И тук се налага въпросът: кое е по-важно, знанието или умението? Винаги можеш да придобиеш знания, но да не можеш да ги приложиш. Честичко започнаха да се срещат «кабинетните учени» и Коперник е нещо като тях. И все пак, ако трябваше отново да се избира командир, пак бих гласувал за него. Само за него, колкото и да го премерваш. Към кого друго ще се обърнеш, когато си притиснат до стената и часовникът бие дванадесет? Само Коперник ще те разбере, дори когато ти сам себе си не разбираш. Ще застане на твоята гледна точка и търпеливо ще ти обясни грешката.

Е, старче, бъди справедлив и към останалите. Защо обиждаш например Ив? Той също е отличен другар и мъдър съветник. А понякога превъзхожда Коперник почти по всички точки. Значи работата не е само в умението да разбираш другия. Какво още умее Коперник, което не умее никой друг? Е, размърдай си мозъка, а не

ушите, старче. Тук няма кой да ти подсказе, да ти го обясни авторитетно. А, ето че в тази, последната думичка е скрита загадката. Да, за Коперник не съществуват неоспорими авторитети и железни истини. Той винаги е готов да преразгледа всеки извод, ако се окаже, че съжденията не са верни. Само му дай фактите, и той ще спусне клепачите като щори и за броени секунди ще измоделира в своя мозък стотици положения, които дори не си сънувал. Ще премери всяко и така и иначе, докато избере единственото. Е да, той умее да мисли по-добре от мен, по-добре от Ив, по-добре от Кир... Но това още не е всичко...

Той умееше да ни ядосва. И преди всичко с това, че понякога нарочно изостряше отношенията си с хората. И най-чудното е, че Коперник често не беше прав по отношение на подробностите, но в основното винаги имаше право. И докато това основно се доказваше, минаваха години и всички забравяха кой пръв е подхвърлил новата хипотеза. И той си оставаше насаме със своите синини и цицини, общопризнат твърдоглавец, волнодумец, бунтар, побойник, смутител на спокойствието, с една дума — Коперник.

И ние също бяхме нащрек с него, гледахме го подозрително, понякога ни дразнеше с несговорчивостта си, която ни се струваше високомерие. Приемахме неговите изказвания против целите на колектива като изключителна самонадеяност, може би защото ние самите никога не се осмелявахме да направим това. А пък не бяхме от страхливите. Всеки дълбоко в душата си се смяташе за не по-лош от другите. Той трябваше да ни разбира и да ни щади, но не щадеше никого. И ако трябва да говорим честно, не бихме го избрали нито в Президиума на Академията за космически полети, нито в Съвета.

Променяхме отношението си към него само преди полетите, когато ни очакваше неизвестното. Да разчитаме на Корифеите и Учителите би било глупост, защото никой от тях не е бил там, та на нищо не можеха да ни научат. От командира на кораба зависеше животът на всички нас, затова ние избирахме за командир не най-добрия, не най-сговорчивия, а Коперник.“

Докато си мислеше тези неща, Бен продължаваше да търси и намираще постоянно нови следи от Пьотр. На едно място, където почвата беше мека, той откри явни отпечатъци от ръбести подметки. На лицето му се разля обичайната разсеяна усмивка: не беше се

излъгал в предположенията си — радиостанцията на Коперник беше замлъкнала, защото не беше успял да я поправи. А после е започнал ураганът.

„Командирът е бил принуден да търси прикритие — помисли си Бен. — Но ураганът отдавна утихна, а него го няма. Предполагам, че се е натъкнал на нещо много интересно...“

Беше уверен, че много скоро ще намери своя командир и ще има повод да го наругае както заслужава. Ще му каже: „Когато човек има ръце от кашкавал, не трябва да се разхожда сам...“

Бен се настройваше на бодра вълна, но тревогата не го напускаше. Тя си нашепваше своето и за да заглуши гласа ѝ, той си мислеше за различни неща. Мислите му обаче стигаха до една и съща точка: „По-добре беше да тръгна аз. Първо бих поправил радиостанцията и най-главното — по-добре щеше да бъде Коперник да организира търсенето, ако имаше време за губене за такъв мърморко като мен.“

Следите го доведоха до пещерата. Известно време той наблюдава черния правоъгълен отвор. После повика по радиото кораба и говори с Кир. Остави радиото включено и бавно започна да се приближава към пещерата. Стори му се странно, че там в тъмнината усеща някакво движение. Това би могло да бъде или Пьотр, или оня, който го е пленил. Бен не искаше да мисли „убил“, но за всеки случай приготви оръжието си.

От пещерата излезе синьозелено чудовище. От главата и раменете му висеше гъста дълга козина, а зад него, срастнали с краката му, се точеха тънки лиани. Чудовището ги влачеше след себе си като каторжнически вериги, вторият край на които беше привързан за нещо в пещерата. Бен моментално си спомни предупреждението: „аборигените живеят в пещери“. Значи съобщението е било прието и разшифровано правилно!

Чудовището скочи към него. Бен се отдръпна и се скри зад голям камък. Животното заръмжа и спря. То стоеше на двата си задни крайника, а в един от предните държеше цепеница. Клепачите му бяха затворени и Бен не можеше да определи дали то го вижда. Но ето че чудовището вдигна цепеницата, от нея изхвъркна лъч и камъните близо до радиощурмана задимяха. Ако беше Кир на негово място, веднага би отвърнал на изстрела. Ив и Пьотр биха помислили, преди

да извършат непоправимото. Бен се въздържа от изстрела по друга причина. Не напразно го наричаха Добрият Бен.

„Но в лапата му има лъчев пистолет. Отнел е оръжието от Пьотр? А какво е станало с Коперник? Но по какъв начин се е научило да си служи с оръжието? Пьотр ли му е показал? И защо?“

Зави му се свят. Чу тихо изскимтяване.

„Щом се е научило да си служи с пистолета, значи има разум. Ще се опитам да поговоря с него.“

Бен закрепил на камъка фар-мигалка с набор от програми и бързо изпълзя встрани. Фарът работи кратко. Чудовището го изпепели с лъча. То ръмжеше и беснееше, от неговата паст летеше обилно слюнка. То търсеше противника си, но живите въжета, които се бяха срасли с лапите му, не му разрешаваха свободно да се движи.

„Бен, връщай се незабавно на кораба — заговори радиото. — Наближава ураган. Връщай се!“

Бен огледа хоризонта. Небето беше ясно и чисто. Нищо не предвещаваше лошо време. Може би на кораба са се объркали?

Скимтенето звучеше по-високо, после премина в шепот. Вече ясно можеше до се разбере:

„Не бой се, не бой се...“

„А ако то разговаря така с мен?“ — помисли си Бен и в главата му узря план за действие.

Чудовището се приближи до мястото, където по-рано беше фарът. То въртеше глава, опитвайки се да открие противника. В тези мигове Бен, извивайки се като гуцер, пропълзя между камъните и се шмугна в зеления отвор на пещерата. И съвършено ясно чу гласа на Коперник: „Ето ти се върна! Накрая се върна в своя дом...“

— Пьотр — повика го той.

„Почини си — прозвуча отговорът. — Тук има всичко, което ти е необходимо. Преди се грижеше за другите. Сега ще получиш награда. Тук те чакат.“

— Що за шеги? — завика Бен. — Ела при мен, Пьотр.

„Ало, Бен, намери ли командира?“ — попита радиото.

— А нима не чухте неговия глас? — сопна се радиощурманът.

„Чуваме само твоите викове. Къде се намираш?“

Той включи фенерчето. Освен него в пещерата нямаше никого. Но той вече ЗНАЕШЕ, че никой вече не му трябва. Загаси фенерчето,

покорно се отпусна на камъните. Отначало седна, после легна. Той ЗНАЕШЕ, че постъпва правилно.

„Ало, Бен, защо не отговаряш? Къде си? Ще има ураган!“ — предупреждаваше радиото.

Бен го изключи. „Не ме е страх от урагана. Дойдох в своя дом, в своята крепост. Тук съм в пълна безопасност.“

Беше уверен, че най-после е намерил щастието си. Беше го търсил цял живот, докато старателно работеше в службата и се подчиняваше на командирите. Помагаше на непознати хора. Отначало това бяха пътешественици, закъсали по пътя поради повреда в двигателя на автомобила. Не чакаше да вдигнат ръка, а с бегъл поглед определяше кой има нужда от помощ и никога не отказваше. Правеше това не за да получи благодарност и не заради чувството за изпълнен дълг. Просто правеше каквото можеше и му правеше удоволствие да се вре в жичките, гайките, ръчките. Никога обаче не си беше представял, че може да получи такова удоволствие от покоя, когато се върне в своя дом. Само дето у него се прокрадваше чувството на тревога. Защо ли?

РАЗБРА: враг приближаваше към неговия дом.

Скочи, хвана лъчевия пистолет и се хвърли към изхода. Видя виолетовото небе в начертано с кървави сияния. Заизвиваха се черни смерчове. Бушуваше ураган. Но това не беше най-страшното. Към неговия дом се приближаваше враг. Оглеждаше се натам, където кръжаха вихрушките. Бързаше.

Бен насочи пистолета. Той ясно знаеше какво трябва да прави. Тук в неговия дом имаше уют, спокойствие, топлина. А там, навън бушуваха яростни стихии. Врагът искаше да завладее дома му и да го изгони при урагана.

Вече се беше приготвил да натисне спусъка, но нещо го задържа. Малка искрица бе останала от Добрия Бен. И той успя да забележи, че козината на чудовището не е козина, а израснали по кожата растения и мъх. Щурманът предупредително извика и драсна с лъча по камъните. Лъчът докосна лианите и от тях пръсна зелена течност.

Чудовището изрева и побягна.

— Отивай си! — извика Бен. — Отивай си, който и да си, или ще те унищожа! Бягай далеч от моя дом!

Лъчът изгори още една ивица. Чудовището престана да реве, вдигна глава, послуша се. Нима разбра нещо? Движенията му и

извивката на главата му се сториха познати на Бен. Щурманът не желаше смъртта му, той дори би го спасил от урагана, би го пуснал в своя дом, ако в дома имаше място за двама.

Ураганът се приближи почти плътно до чудовището. Сега огнените сияния ще го изгорят и всичко ще свърши. Бен насочи пистолета, очаквайки звярът да се насочи към пещерата.

„Бедното животно! Огън отзад, огън отпред“ — помисли си той.

Случи се обаче нещо непредвидено. Чудовището му обърна гръб и закрачи срещу урагана...

## „ОСОБЕНА ОПАСНОСТ“

Пьотр биеше с лъча, като изгаряше камъните. Търсеше противника и през цялото време му се струваше, че някъде е виждал този враг, висок и слаб като върлина. Пещерата стенеше: „Убий го! Иначе ще се вмъкне в Дома и ще те лиши от блаженството.“ Плесента, която произвеждаше вкусна храна, твърдеше, че за двама няма място в пещерата. От бактериите, които живееха в мъха, Пьотр получи сведения за резервите си, увереност в своите сили. По зелените артерии, които го свързваха с Дома, идваха безспир и храна и заповеди, едновременно мощ и ненавист.

Отново и отново Пьотр натискаше спусъка и треперещият от нетърпение лъч се устреми напред, като изгаряше и храстите, и почвата по пътя си. Но врагът успя да се скрие някъде. Пьотр го потърси зад близките камъни, но не го откри. Безпощадната дневна светлина режеше очите му, светлината проникваше и под полуспуснатите ресници. Прииска му се по-скоро да се върне в своя Дом, но не можеше да направи това, преди да е открил врага.

„Достатъчно, връщай се!“ — заповяда гласът.

Пьотр охотно би се подчинил, но искаше да разбере защо врагът му се струваше познат.

„Връщай се! — молеше гласът. — Надига се ураган.“

Ураган?

Небето на хоризонта беше вече черно... Пьотр почувствува, че краката му парят там, където се бяха сраснали зелените артерии. Гласът го заплашваше: „Върни се, или ще се отрека от теб и ще си взема друг мозък.“

Вече можеха да се различат смерчовете. Приличаха му на тънък дим, който се издига от комина. Комините растяха, сливаха се с дима, въртяха се. Долята вой. Там работеха гигантски фунии, които всмукваха всичко, което им се изпречваше на пътя.

Пьотр се обърна към пещерата. Още като стигна до нея разбра, че там е проникнал врагът.



„Дотам ли я докара, Коперник? — говореше пещерата. — Нали те предупреждавах!“

Почувствува удар в крака. Силите му започнаха бързо да намаляват. Врагът в пещерата заръмжа и ръмженето му беше познато. Някога го беше чувал и сега разбираше какво означава...

Гласът на пещерата кой знае защо започна да отслабва, премина в шепот: „Последното, което мога да направя за теб, е да лиша твоя враг от оръжието. Убивайте се един друг с ръце и зъби, както обеща на Спестовната касичка. Много ми се иска да зная как става това...“

„Да знаеш? Ти искаш да знаеш? А аз? Още не съм разбрал защо врагът ми се струваше толкова познат. Но главното, което ми предстои да изясня е, защо баба ме предупреждаваше: «Мълнията може да те убие.» А какво беше преди това?“

„Ела тук де, виж — врагът изпусна оръжието. Убий го и пак ще имаш Дом и всичко останало. Помниш ли колко ти беше хубаво?“

— Не — извика Пьотр. — Първо трябва да си изясня някои неща.

Значи умееше да възразява не само на другите, но дори и на своя Дом и на самия себе си. Изискваше от паметта си пълна яснота, преди да се завърне завинаги в Дома.

Смерчовите се виеха зад гърба му, дишаха във врата му. Обърна се. Черно-кървави гъсеници заплашваха там в небето. И изведнъж, точно в тази минута на ужас си спомни... Спомни си какво беше преди това, преди баба му да се опита да го наплаши. Нищо ново. Тя го беше плашила и преди това: „Не трябва да се разхождаш по време на буря. Мълнията може да те убие.“ И той искаше да провери думите ѝ и изскочи на улицата под мощните струи, а гърмежът и светкавицата не го убиха. Той жадно вдишваше удивително свежия въздух, скачаше на един крак и се смееше, като си пееше: „Палавнико, ураган, с теб шега не трябва.“

Пьотр вече предчувствуваше, че сега ще го направи и че не може да не го направи. Смъртен страх стягаше тялото му, а в ушите му чукаше фразата от предупреждението: „Особена опасност представляват ураганите.“ Особена опасност! Особена опасност!

Но Коперник отвърщаше: „Първо ще опитам! Първо ще опитам!“

И тръгна към урагана.

„Какво правиш? Ще се затриеш!“ — чу той вопъла на пещерата.

Ослепи го блясъкът и почувствува страшен удар. Само успя да си помисли „Край“. Но мъченията продължиха. Върху него се изсипа град от удари, кожата му гореше така, че той застана. Паренето внезапно се смени с мраз, сякаш го бяха потопили в ледена вана. Мълниите изгориха мъха по кожата му, а мощните струи вода я измиха като душ.

Краката му се подкосиха и щеше да падне, ако в този момент фунията на смерча не го беше всмукала, завъртяла, вдигнала нагоре. Пьотр излетя, като разпери ръце. Чу висок лаещ звук, сякаш блато бе пуснало неочаквано жертвата си. Пред очите му се стрелкаха ивици и огнени зигзаги. Лудият вятър издухваше от кожата му остатъците от мъха. Сякаш го обръщаха като ръкавица, нещо се изтръгваше отвътре, пукаше и му се искаше всичко да свърши по-скоро.

Не умря. Летеше като облак в надпревара с вятъра. Тежестта се отрони от клепките му и те се отвориха. Насреща му летяха огнени пръстени, без да му причиняват вреда. Той минаваше през тях безпрепятствено и чувствуваше, че след всеки пръстен силите му се възвръщат и става предишният човек.

Видя хоризонта, който не можеше да види преди това. Разкъсаната мъгла се свличаше на парцали от него и той блестеше измит от струите на дъжда. И тогава сякаш от само себе си се роди отговорът на въпросите, които го бяха мъчили цял живот. Той разбра защо бяха необходими всички търсения, болката, упоритостта, новите трасета в Космоса и мъчително-сладостната жажда за знания. Само благодарение на тях, благодарение на дръзката и метежна мисъл, която не признава покой, Вселената придобива смисъл.

... Падна до самия вход на пещерата и видя в тъмнината зад камъните учудено отворени познати очи, които го гледаха със страх. Пьотр леко скочи на крака и извика:

— Ей, Бен, старче, излизай!

Повестта е публикувана в списание „Космос“, брой 10 от 1980 г.

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.